

KÉRDÉSEK

1. Értelmezze a következő fogalmat: *az attrakció mozija*. (a) Hogyan szólítja meg a korai film a nézőjét? (b) Milyen vonások jellemzik az attrakció moziját?
2. Miben áll Georges Méliès munkásságának jelentősége a filmtörténetben? Nevezzen meg legalább 3 Méliès-filmet, és írja le a Méliès- filmek jellemzőit!
3. Hogyan kapcsolódik D. W. Griffith munkássága az átmeneti korszakhoz? Melyek Griffith filmjeinek legfontosabb poétikai jellemzői, mutassa be őket konkrét példák kapcsán!
4. Mutassa be és értékelje Szergej M. Eisenstein munkásságát. Helyezze el a kor társadalmi-történelmi kontextusában és elemezze röviden a *Patyomkin páncélos* című filmet, különös tekintettel a montázstípusokra.
5. Mit fejez ki az expresszionista stílus? Melyek az expresszionista képi stílus jellemzői (L. H. Eisner és Kovács András Bálint szerint)? (Példázza filmrészletekkel.)
6. Mutassa be a 1930-1960 közötti időszak stúdió-alapú filmgyártási rendszerét Hollywoodban!
7. Vázolja fel a klasszikus elbeszélőfilm főbb jellegzetességeit, vázolja a fontosabb műfajok (melodráma, gengszterfilm, vígjáték, bűnügyi film, western) sajátosságait!
8. Összegezze Orson Welles életművét! (Térjen ki a szerzőiség kérdésére is Welles reprezentatív filmjei kapcsán!)
9. Helyezze el Alfred Hitchcock életművét Európa és Amerika, klasszikus és modern (film)paradigma között. (Példázza konkrét filmekkel.)
10. Vázolja fel az európai realista filmes irányzatokat (francia lírai realizmus, olasz neorealizmus, angol free cinema) és mutassa be, hogyan viszonyulnak egymáshoz.
11. Melyek a modern film jellegzetes stílusformái? (Példázza konkrét filmekkel!)
12. Hasonlítsa össze a történetmesélés, jelenetépítkezés és képszerkesztés legfontosabb jellemzőit Federico Fellini *Az országúton* és *Az édes élet* című filmjeiben!
13. Az elbeszélés és a vizuális kompozíció, festőiség viszonya Antonioni filmjeiben. Miben különbözik ez egy klasszikus elbeszélőfilm képkompozíciós konvencióitól, térhasználatától? (Mutassa be konkrét példákkal!)

14. Melyek Ingmar Bergman művészetének alapvető témái és állandó jellegzetességei? (Példázzuk konkrét filmekkel.)
15. Értelmezze Ingmar Bergman *Persona* vagy Federico Fellini *8 és ½* című filmjét a szerző életművének kontextusában és mint modern önreflexív alkotást.
16. A francia új hullám megjelenése az európai filmtörténetben, képviselői, történelmi kontextusa, az új hullámos filmek általános jellemzői? (Példázzuk a látott filmekkel.)
17. A személyesség megjelenésének formái és összefonódása a jellegzetesen új hullámos témákkal Truffaut filmjeiben (*Csirkefogók*, *Négyszáz csapás*, Antoine Doinel történetek)
18. Mutassa be a *Cléo 5-től 7-ig/Lőj a zongoristára!/Kifulladásig/Külön banda/Bolond Pierrot* című filmek egyikét mint jellegzetesen új hullámos alkotást stílus és tematika szempontjából!
19. Mutassa be egy konkrét film kapcsán, mit jelent Godard filmjeinek töredékessége és intertextualitása!
20. Andrej Tarkovszkij filmjeinek jellegzetességei.
21. Mutasson be egy olyan alkotást, amellyel jellemezni tudja a német újfilm szerzőinek (Fassbinder, Wenders, Herzog stb.) egyikét stílus és tematika szempontjából!
22. A román filmgyártás kezdetei és az '50-es és '60-as évek román filmművészete (Victor Iliu, Liviu Ciulei, Mircea Mureșan, Lucian Pintile munkássága)
23. A román film a '70-es és a '80-as években. Mircea Veroiu, Dan Pița, Mircea Daneliuc, Stere Gulea, Alexandru Tatos, Radu Gabrea, Andrei Blaier, Felix Alexa filmjei.
24. A román 'új hullám' szerzői.
25. A szakirodalom alapján jellemezze Jancsó Miklós stílusát!
26. Mutassa be az ún. „fekete széria” egyik alkotását, és segítségével írja le az irányzat filmtörténeti jelentőségét!
27. Mutassa be Makk Károly *Szerelem* és Huszárik Zoltán *Szindbád* című filmjének hasonló és eltérő művészi vonásait!

AJÁNLOTT OLVASMÁNYOK

(több kérdéshez is kapcsolódó gyűjteményes kötetek, átfogó munkák:)

- Kristin Thompson–David Bordwell: *A film története*. Palatinus, 2007.
- Geoffrey Novell-Smith (szerk.): *Oxford Filmenciklopédia*. Bp., Glória kiadó, 1998.
- David Bordwell: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest, MFI, 1996
- Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai*. Budapest, Palatinus, 2005.
- Kovács András Bálint: *Metropolis, Párizs*. Budapest, Képzőművészeti Kiadó, 1992.
- André Bazin: *Mi a film? Esszék, tanulmányok*. Budapest, Osiris, 1995.
- Gelencsér Gábor: *Más világok. Filmelemzések*. Budapest, Palatinus, 2005.

(egyes szerzőkre, műfajokra, stílusjelenségekre, korszakokra vonatkozó munkák:)

- Tom Gunning: Az attrakció mozija. A korai film és az avantgárd. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, 2004. 292–304.
- Geréb Anna: Orosz montázsiskolák 1-2. *Filmtett*. 2001. jún. 23–29. és júl.–aug. 23–27.
- Sz. M. Eisenstein: Montázs 1938. In: Sz. M. Eisenstein: *Válogatott tanulmányok*. Budapest: Áron Kiadó, 1998. pp. 151–184.
- Margitházi Beja: Óriások a közelben. A korai film közelnézetei. In: uő: *Az arc mozija. Közelkép és filmstílus*. Koinónia, 2008. 42-63.
- Lotte H. Eisner: *A démoni filmvászor*. Budapest, Magyar Filmintézet, 1994.
- Berkes Ildikó-Nemes Károly: A western. *Az amerikai film*. Uránusz, Budapest, 2006, 31-64.
- Berkes Ildikó-Nemes Károly: *A bűnügyi film*. Uránusz Kiadó, 2001, 53-126.
- *Kommunikációelméleti szöveggyűjtemény III.(Tömegfilm)*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.
- Urbán Mária: A francia lírai realizmus. *Filmtett*, 2001. nov., 22–26. old.
- Vincze Teréz: Az olasz neorealizmus. *Filmtett*, 2001. dec.-jan., 18–23. old.
- *Metropolis 2000/2: Orson Welles*.
- Füzi Izabella (szerk.): *Hitchcock. Kritikai olvasatok*. Szeged, Pompeji, 2010.
- Susan Sontag: Begman: Persona. In: *A pusztulás képei*. Budapest, Európa, é.n. 117–146.
- Susan Sontag: Godard. In: *A pusztulás képei*. 146–200.
- Györffy Miklós: *Ingmar Bergman*. Budapest, Gondolat, 1976.
- Nemeskürty István: *Fellini*. Budapest, Gondolat, 1974.
- Kovács András Bálint, Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij, az orosz film sztalkere*. Budapest, Helikon, 1997.

- Căliman, Călin: *Istoria filmului românesc 1897-2000*. Fundația Culturală Română, București, 2000.
- Carabă, Dumitru: *De la cuvânt la imagine*. Meridiane, București, 1987.
- Caranfil, Tudor: *Dicționar de filme românești*. Litera Internațional, București, 2002.
- Caranfil, Tudor: *În căutarea filmului pierdut*. Meridiane, București, 1988.
- Cernat, Manuela: *A Concise History of the Romanian Film*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.
- Corciovescu, Cristina: *1234 cineaști români*. Editura Științifică, București, 1996.
- Dumitrescu, Mircea: *O privire critică asupra filmului românesc*. Arania, București, 2005.
- Fulger, Mihai: *"Noul val" în cinematografia românească*. Grup Editorial Art, București, 2006.
- Gorács Anikó: Keleten a helyzet... A román új hullám. *Filmvilág*, 2010/6. 4–8. (internet)
- Gyenge Zsolt: Rend, nyelv, boldogság. Új román filmek. *Filmvilág*, 2010/6. 9. (internet)
- Dániel Ferenc: A Conducator árnya. Román új hullám. *Filmvilág*, 2008/1. 38–40 (internet)
- Zalán Vince (szerk.): *Budapesti Iskola: magyar dokumentum-játékfilmek 1973–1984*. MADE, Budapest, 2005.
- Gelencsér Gábor: Fikciós dokumentumfilmek. In: Gelencsér Gábor: *A Titanic zenekara. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében*. Osiris, Budapest, 2002. 244–276.
- Gelencsér Gábor: Miért szép? A *Szerelem* és a hetvenes évek magyar filmművészete. In: *Metropolis*, 1999/3. 98–108.
- Zsugán István: A *Szindbád* dialógtechnikája. In: Zsugán István: *Szubjektív magyar filmtörténet 1964–1994*. Osiris–Századvég, Budapest, 1994. 205–208.
- Györffy Miklós: A láthatatlanság képei – Fehér György. In: Zalán Vince (szerk.): *Magyar filmrendezőportrék*. Osiris, Budapest, 2004. 113–130.
- Kovács András Bálint: Tarr szerint a világ. In: Kovács András Bálint: *A film szerint a világ*. Palatinus, Budapest, 2002. 314–339.

Továbbá ajánlottak a filmtörténeti kurzusokhoz a könyvtárban és a tanszéki honlapon hozzáférhető egyéb oktatási segédanyagok, handoutok.